

Nedělní úvaha (kázání) na text Matoušova evangelia

Blahoslavenství

Když spatřil zástupy, vystoupil na horu; a když se posadil, přistoupili k němu jeho učedníci. Tu otevřel ústa a učil je: „Blaze chudým v duchu, neboť jejich je království nebeské. Blaze těm, kdo pláčou, neboť oni budou potěšeni. Blaze tichým, neboť oni dostanou zemi za dědictví. Blaze těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni. Blaze milosrdným, neboť oni dojdou milosrdenství. Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uzří Boha. Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími. Blaze těm, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je království nebeské. Blaze vám, když vás budou tupit a pronásledovat a lživě mluvit proti vám všechno zlé kvůli mně. Radujte se a jásejte, protože máte hojnou odměnu v nebesích; stejně pronásledovali i proroky, kteří byli před vámi.

(Bible, Matoušovo evangelium, 5. Kapitola)

Kázání na hoře (1912), Jan Zrzavý

Vhodné je doplnit tento text četbou Izajášova proroctví (Iz 40,5.7-10) a dvou epištol, Pavlova listu Římanům (Ř 12,15.17-19) a listu Židům (Žd 12,14-17).

Nejde ani tak o to, kde Ježíš svůj teologický program vyhlašuje, byť hora je už od vydání Desatera na hoře Sinaj pro Izrael významné místo a hory budou hrát roli i ve všech významných okamžicích Ježíšova pozemského života. Nejde ani moc o to, jak veliké davy Ježíšovy naslouchají, či zda mluví jen ke svým nedávno přidruženým učedníkům. Jde o to, co Ježíš říká, čím začíná své učení, své Kázání na hoře. A přiznejme si to, překvapit, šokovat, tedy zaujmout nás Ježíš umí; nejsou to žádná laciná moudra, že kdo pil, umřel, a kdo ne, taky. Blahoslavenství jsou trochu jiný šálek kávy.

Ježíš nám klade otázku po štěstí. A kdo je podle Ježíše opravdu šťastný, tj. blahoslavený? Ten kdo pláče a je smutný? Ten, kdo má v duši prázdno a jehož hlas není slyšet?? Ten, kdo je obklopen nespravedlivou či nemilosrdnou realitou a marně žízni po změně??? Zní to absurdně, ale právě takoví mají být podle Krista opravdu šťastní. A proč? Inu, protože také je si Bůh vybral, právě jim naslouchá, jejich slzy osuší, oni zažijí onu velikou změnu. Oni totiž vstoupí do Božího království.

Tím šokujícím zařazením příkladných nešťastníků mezi šťastné lidi nás Ježíš nechce jen šokovat. V první řadě nám chce představit svého otce, Boha všemohoucího, našeho tatínka. Blízkého, naslouchajícího, dávajícího naději i těm, kteří ji ztratili. Nenechme se však mýlit. Kvalifikací pro Boží přijetí není být nešťastníkem. Spíše se nešťastníky začíná, protože s nimi už nikdo nepočítá. A Ježíš říká: "Bůh to má jinak. Počítá i s nimi. Počítá s každým, kdo..." A tady se blahoslavenství přehoupnou do druhé fáze, do aktivní polohy. Blahoslavenství patří čist dohromady. A po adeptech Božího občanství se tak náhle také něco chce. Už víme, že do Božího království vstoupí klidně i nebozí lůzři a tiší nešťastníci. Ale vstoupí tam, jen pokud se sami budou umět smilovat a budou nezáludní, bezelstní, zkrátka čistého srdce. Pokud budou působit pokoj a pro spravedlnost či pro Krista budou na útěku před nespravedlivým světem. A to vše, a další požadavky, které Ježíš ještě později vysloví, to je docela kláda. Minimálně v tomto světě velmi handicapují ty, kteří se je budou pokoušet naplnit. Záludní budou mít totiž vždycky navrch nad bezelstnými, milosrdní budou těm s ostrými lokty vždy k smíchu. A být na útěku pro spravedlnost, či pro Ježíše, znamená o ledacos ze světa kolem přijít. Světa sice nespravedlivého, ale přece jen pořád světa na první pohled jistého a zajímavého.

Mnozí si asi povzdechnou. Podle těchto pravidel se přece nedá žít! Uprostřed dravé lidské společnosti působí Ježíšovy požadavky jako čirá utopie. Je vůbec proveditelné milovat svého nepřítele? Dá se nastavit druhá tvář tomu, kdo mne

uhodil?? Proveditelné je to velice těžko a "normální" to není. Ale s Ježíšem vedle sebe... Ježíš to myslí vážně, ba říká, že už se to děje. Království Boží už je tu. Přišlo spolu s ním a bude tu probíhat a nabírat podané, dokud jednou nepřijde plně a definitivně. Jednou totiž bude Boží království! Plně a nezrušitelně. "O tom nemějte pochyb", říká jakoby Ježíš. A s jeho příchodem do Palestiny prvního století začíná už jakýsi mezičas, ve kterém mají všichni šanci získat nebeské občanství. A mají-li strach, že se zhroutí pod jhem, které na sebe přátelstvím s Kristem naloží, Ježíš říká: "Nebojte se. Snaha se cení a já jsem blízko."

První, co po nás Ježíš svou provokativní řečí chce, je, abychom se zastavili a začali nad tím přemýšlet. Jaký je svět? A jací jsme my? Jakou vlastně máme roli a jaký je smysl našeho života? A máme šanci jej nějak jinak uchopit, přehodnotit? Ježíš v první řadě říká, že karty nejsou pevně rozdány, že nikdo nepobral jen ty špatné, že šanci mají všichni. A to je dobrá zpráva. A co dál? Musíme se skutečně stát bezelstnými, pokojnými a pronásledovanými ve smyslu odevzdaných pacifistů, na kterých by se dalo dříví štípat? Pojdme se na chvíli zastavit a zapřemýšlet nad jedním blahoslavenstvím.

Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími. Působit pokoj. Jeden z úkolů. První, co vás napadne, že to říká ten, jenž je nejen nazýván, ale docela obyčejně je Božím Synem. A pokud si jej představujete pouze jako jakéhosi laskavého a všeobjímajícího troubu, pak nečtete evangelia dobře. Ježíš naopak vzbuzuje nepokoj! Vzbuzuje jej v nábožensky jistých farizejích, vládnoucích kruzích, oficiálním kléru i ve svých posluchačích. Ježíš vzbuzuje nepokoj, chce jej vzbuzovat. Klade provokativní přirovnání, dělá, co se prý nesluší, převrací stoly směnárníků. Je Syn Boží a vzbuzuje nepokoj. Jak to tedy s tím požadavkem pokoje je? V tomto blahoslavenství nejsou určitě adorování bezbřezí flegmatici, salámisti či ti, kteří se vždy a za každou cenu snaží s každým vyjít a pokoj chápou jako lakování všeho na růžovo. Přinášet pokoj znamená v biblickém kontextu docela obyčejně neuzavírat se před druhými v duchu apoštola Pavla (Ř 12,18), zbavovat je úzkostí v duchu proroka Izajáše (Iz 40,10) a v duchu Ježíšově je osvobozovat je ze žaláře předsudků. V dnes čteném 85. žalmu se pokoj snoubí se spravedlností a věrností a je pokojem, který přináší, drží a neopouští pravdu. Takové přinášení pokoje, takový pokoj, něco stojí. Boží syn o tom něco ví, i další citování bibličtí svědkové o tom něco ví. Takový pokoj není ovšem ani povýšeným soudem. Znamená být s plačícími, rezignovanými, nemocnými, ztracenými, nesouhlasícími, nechápajícími i odmítajícími. A být zároveň Kristův. Přetěžký úkol. Vede na Golgotu. Dáme to?

Najednou se Ježíš jakoby obrací přímo k nám. V jeho řeči je náhle cítit apel, změni se gramatika, oslovení je najednou adresné. *"Blaze vám, když vás budou tupit a pronásledovat a lživě mluvit proti vám všechno zlé kvůli mně."* Ježíš ví, o čem přemýšlíme. Jestli na to máme, jestli to království stojí za to. Jestli být handicapovaní v tomto evolučním světě predátorů má nějakou zřejmou výhru. Ježíš to ví, stojí tu s námi. Potřebujeme slyšet něco konejšivého, povzbudivého. *"Radujte se a jásejte, protože máte hojnou odměnu v nebesích"*, říká na to Ježíš. A nikde nedodává výčet nutně splněných úkolů pro udělení oné nebeské odměny. Prostě to jen zkuste, vezměte to vážně. Zamyslete se, zastavte se. Zkuste něco změnit. Je to ostatně důležité nejen pro vaši budoucí odměnu, ale i pro svět kolem. Onen predátorsky temný svět potřebuje světlo jako sůl. Ale o soli a světle až příště.

V Lysé nad Labem 3. neděli postní, 24. března 2019

Doplnění z dopisů apoštola Pavla

Radujte se s radujícími, plačte s plačícími. Nikomu neodplácejte zlým za zlé. Vůči všem mějte na mysli jen dobré. Je-li možno, pokud to záleží na vás, žijte se všemi v pokoji. Nechtějte sami odplácet, milovaní, ale nechte místo pro Boží soud, neboť je psáno: *„Mně patří pomsta, já odplatím, praví Pán.“ (Ř 12, 15. 17-19)*

Usilujte o pokoj se všemi a o svatost, bez níž nikdo nespasí Pána. Dbejte na to, ať nikdo nepromešká Boží milost. Ať nikdo není nevěrný a bezbožný jako Ezau, který prodal prvorozenství za jediný pokrm. Víte přece, že když se potom chtěl stát dědicem požehnání, byl odmítnut. Neměl už příležitost k nápravě, ačkoliv ji s pláčem hledal. (*Žd 12, 14-17*)

Navštivte webové stránky našeho sboru, stáhněte si další kázání, prohlédněte fotografie, mějte přehled o aktuálním dění v evangelickém sboru v Lysé nad Labem.

www.lysa.evangelnet.cz